

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๕

วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตี และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ จ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี และ มาตรา ๓๘ สัตต ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และ มาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้ส่ง เรื่อง ส่งถ้อยคำสำนวนเพื่อวินิจฉัยที่ ขธ.๐๒๔๑/๔๓๘๒๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีดำที่ ๒๒๓๕๔/๒๕๓๘ ระหว่าง บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายธนิต ชนติศย์ จำเลยที่ ๑ กับพวก ในข้อหา ผิดสัญญา ค้ำประกัน บังคับจำนอง เพื่อให้ศาลบังคับให้จำเลยที่ ๑ กับพวกร่วมกันชำระหนี้เงินกู้ยืม จำนวน ๒๔๖,๕๑๖,๓๒๘.๖๓ บาท แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ (ผู้ร้อง) จึงได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า คดีนี้ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ร้องขอสมมติเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยกล่าวอ้างว่าเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ พิจารณาและให้ความเห็นชอบแก่โครงการรวมกิจการระหว่าง ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๐๒ ง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนกิจการงานจากบริษัท

เงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ในฐานะผู้รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดีนี้ ในฐานะโจทก์แทนบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน)

ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า

๑) บทบัญญัติมาตรา ๖๗ ตรี แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๓๐๖ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยผู้ร้องให้เหตุผลว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ตัดรอนสิทธิของบุคคลโดยทั่วไป เพราะการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ อีกทั้งการโอนนี้ดังกล่าวเป็นการโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้โดยเฉพาะเจาะจง ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าย่อมไม่สมบูรณ์ และการโอนนี้ดังกล่าวจะยกขึ้นต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ต่อเมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้ยินยอม ซึ่งมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ อันเป็นการคุ้มครองลูกหนี้และเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าวในพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๒) บทบัญญัติมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “ในการควบกิจการของบริษัทหรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ยื่นไว้แล้ว ตามคำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้...” ขัดต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพราะเป็นการบัญญัติให้ผู้สวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนในคดีเดิมมีอำนาจและสิทธินำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ยื่นไว้แล้ว สามารถถามคำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่สืบไปแล้วได้ จึงเสมือนหนึ่งให้ผู้สวมสิทธิเข้าเป็นโจทก์มีสิทธิหรือพื้นที่ทำการพิจารณาคดีใหม่ ทำให้จำเลยและบุคคลอื่นซึ่งเป็นคู่ความเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ทั้งมิได้ให้สิทธิของคู่ความเท่าเทียมกันกับผู้สวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ในคดีเดิมอีกด้วย

๓) ผู้ร้องได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เพิ่มเติมจากคำร้องที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ สรุปความได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง มิได้ให้อำนาจแก่รัฐในการตราพระราชกำหนดใดๆ เพื่อตัดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือบุคคลทั่วไป ยิ่งกว่านั้นหากพิเคราะห์ถึงเหตุผลและคำปรารภของพระราชกำหนดทั้งสามฉบับที่กล่าวมาแล้ว ก็เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน การที่บทบัญญัติของพระราชกำหนดดังกล่าวก้าวล่วงไปถึงการยกเว้นการบอกกล่าวการโอนหนี้ให้แก่ลูกหนี้และกำหนดให้ผู้รับโอนกิจการนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ตามคำนำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ จึงหาใช่เป็นการตรากฎหมายเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของรัฐ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนไม่ แท้จริงแล้วบทบัญญัตินี้ดังกล่าวกลับเป็นผลร้ายแก่ประชาชนและบุคคลทั่วไป แต่เป็นประโยชน์แก่สถาบันการเงินเพียงไม่กี่แห่ง ฉะนั้น การตราพระราชกำหนดดังกล่าวซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ในฐานะโจทก์ซึ่งสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) (โจทก์เดิม) ได้ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของผู้ร้องเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และชี้แจงว่า ประเทศไทยประสบวิกฤติการณ์ร้ายแรงทางเศรษฐกิจการเงินและการคลัง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา บริษัท ห้างร้าน และโรงงานต่างๆ ต้องปิดกิจการ ผู้มีอาชีพรับจ้างและลูกจ้างตงงานนับล้านคน ค่าเงินบาทตกต่ำเมื่อเทียบกับดอลลาร์ของสหรัฐอเมริกาส่งผลกระทบต่อกิจการมากมายหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงินต้องปิดเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องเข้าช่วยเหลือมีการตราพระราชกำหนดดังกล่าว โดยมีหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดทั้ง ๓ ฉบับ สรุปได้ว่า การควบกิจการหรือโอนกิจการ บางกรณีจำเป็นต้องกระทำโดยเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน ธุรกิจการเงินในปัจจุบันอยู่ในภาวะชบเซาจำต้องแก้ไขโดยเร็ว เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าว และพระราชกำหนดทั้ง ๓ ฉบับ ไม่ได้ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินได้รับความเสียหายหรือเอาเปรียบลูกหนี้แต่อย่างใด จำเลยที่มีภาระหนี้อยู่กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) คงมีภาระหนี้อยู่ตามเดิม เพียงแต่เปลี่ยนตัวบุคคลเป็นเจ้าของหนี้เท่านั้น มิได้เป็นการเพิ่มภาระหนี้ให้จำเลยแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามโจทก์ได้ชี้แจงว่า ได้บอกกล่าวเรื่องนี้โดยทำเป็นหนังสือให้จำเลยทราบแล้วในตอนที่ทำคำร้องเข้าสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิม ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งจำเลยได้รับสำเนาคำร้องดังกล่าวแล้ว

ดังนั้น การที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตี และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี ที่บัญญัติว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” เป็นบทบัญญัติที่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นั้น ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เห็นว่า การโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ถ้าไม่ได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกจะยกขึ้นมาต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกไม่ได้ นั้น มีความหมายเพียงว่า หากลูกหนี้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้คนเดิม เพราะไม่ทราบว่ามีหนี้รายได้โอนไปยังเจ้าหนี้รายใหม่แล้ว ถือว่าหนี้ระงับไปเท่าที่ลูกหนี้ได้ชำระให้ไป เจ้าหนี้คนใหม่ (ผู้รับโอน) จะเรียกให้ลูกหนี้คนนั้นชำระหนี้ซ้ำอีก โดยอ้างว่ามีหนี้รายนี้รับโอนมาแล้วไม่ได้เท่านั้น ฉะนั้น การที่เจ้าหนี้ไม่แจ้งหรือบอกกล่าวลูกหนี้ก่อน จึงไม่ทำให้การโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างผู้โอน (เจ้าหนี้รายเดิม) กับผู้รับโอน (เจ้าหนี้รายใหม่) ที่ทำเป็นหนังสือแล้วเสื่อมเสียไป นอกจากนี้พระราชกำหนดดังกล่าวทั้งสองฉบับตามมาตรา ๓๘ ตี วรรคสอง และมาตรา ๖๗ ตี วรรคสอง ยังบัญญัติว่า “...การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” อันแสดงให้เห็นว่า ลูกหนี้มีข้อต่อสู้ เจ้าหนี้ผู้โอนอย่างไร ย่อมยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้เจ้าหนี้ผู้รับโอนได้

ส่วนการที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ เรื่อง การนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และเป็นการแทรกแซงหรือดัดรอนอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เช่น มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ มิใช่บทบัญญัติเด็ดขาดว่า เมื่อสืบพยานหลักฐานใดๆ แล้ว หรือพ้นเวลาสืบพยานหลักฐานแล้ว จะนำพยานหลักฐานใดๆ มาสืบอีกไม่ได้ กล่าวคือ ศาลอาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้นำพยานมาสืบ หรือรับฟังพยานได้ ฉะนั้น พระราชกำหนดทั้งสองฉบับตามมาตรา ๓๘ จัตวา และมาตรา ๖๗ ฉ ที่ให้ผู้สวมสิทธินำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านพยานเอกสารที่ยื่นไว้

ถามค้ำนพยานที่สืบมาแล้ว หรือคัดค้ำนพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ จึงมิใช่เป็นบทบัญญัติที่แทรกแซงหรือตัดรอนอำนาจศาลตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง และไม่ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พิจารณาจากคำร้องของผู้ร้องมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ

ประเด็นที่ ๑ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตรี และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตรี ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตรี และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตรี และมาตรา ๓๘ สัตต ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ ๑ และที่ ๒ ผู้ร้องได้ขอให้วินิจฉัยว่า บทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตรี กับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตรี ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น ไม่เป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงมีประเด็นที่ ๓ และ ๔ เท่านั้นที่จะทำการวินิจฉัย

โดยประเด็นที่ ๓ เห็นว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตี วรคหนึ่ง และวรรคสอง และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ โดยในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ อีกทั้งพระราชกำหนดฉบับนี้เป็นเรื่องการโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่สถาบันการเงินอื่น โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเห็นว่าลูกหนี้ไม่เกิดความเสียหายจากการโอนสิทธิเรียกร้อง ตามพระราชกำหนดดังกล่าวได้ระบุถึงเหตุผลในการตราว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังขาดมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการเงินดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการ ประกอบกับการควบกิจการหรือการโอนกิจการบางกรณีจำเป็นต้องกระทำโดยการเร่งด่วน เพื่อฟื้นฟูฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนองความจำเป็นดังกล่าว และโดยที่ธุรกิจการเงินในปัจจุบันอยู่ในภาวะซบเซาจำต้องแก้ไขโดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และพระราชกำหนดฉบับนี้ได้ตราขึ้นและรับการอนุมัติจากรัฐสภาก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ ดังนั้นความในมาตรา ๖๗ ตี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ส่วนพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ เป็นการให้สถาบันการเงินที่ควบหรือรับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิของบริษัทเดิม รวมทั้งอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดง และเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้ ซึ่งในการตราพระราชกำหนดดังกล่าว มีเหตุผลในการตราเช่นเดียวกันกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ สาระของพระราชกำหนดดังกล่าวนี้เป็นการจำกัดสิทธิที่อาจกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง จึงไม่มีข้อความใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ส่วนประเด็นที่ ๔ พิจารณาเห็นว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๓๘ สัตต เป็นการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง จำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นการจำกัด

สิทธิที่อาจกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ซึ่งมาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๓๘ สัตต โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับประเด็นที่ ๓ ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๓๘ สัตต จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ตามเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตี และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๓๘ สัตต ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ